

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

До 220-ї річниці з дня заснування університету

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ І ПРАВА ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
VIII Міжвузівської студентської
наукової конференції**

16 травня 2024 року

Харків 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова редколегії:

Світлана БЕРЕЖНА – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Члени редколегії:

Ірина ДЕНИСЕНКО – докт. філос. наук, професор, декан факультету соціальних і поведінкових наук ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Любов РАДЧЕНКО – канд. екон. наук, доцент, професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Юрій ШИНКАРЬОВ – канд юрид. наук, доцент, завідувач кафедри правового регулювання економіки ХНЕУ імені С. Кузнеця;

Вікторія СОЛЯР – канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри економічної теорії, фінансів і обліку ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Ольга ГОЦ-ЯКОВЛЄВА – канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін і трудового права імені О. І. Процевського;

Валентина НЕСТЕРЕНКО - канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва ХНАДУ;

Ольга МЕЛЬНИКОВА – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку ХНПУ імені Г.С.Сковороди;

Ольга СИНИЦЯ – викладач-спеціаліст циклової комісії економічних дисциплін та сфери обслуговування Відокремленого структурного підрозділу «Бердянський фаховий коледж Таврійського державного агротехнологічного університету імені Д. Моторного»;

Олександра ІСАДКОВА – член Спільки студентів і молоді факультету соціальних і поведінкових наук, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 3-го року навчання спеціальності «Економіка» ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Рекомендовано редакційно-видавничою радою

*Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 15 травня 2024 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки і права XXI століття очима молоді: матеріали VIII Міжвузівської студентської наукової конференції (16 травня 2024 р., м. Харків) / за заг. ред. С. В. Бережної [Електронне видання]. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2024. 432 с.

У збірці представлено матеріали VIII Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки в Україні. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії й практики та їх правове забезпечення. Розглядаються питання розвитку сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси управління фінансово-господарською діяльністю суб'єктів господарювання, аспекти правового регулювання суспільних відносин в умовах ринкової економіки, а також особливості функціонування економіки України в умовах військової агресії з боку Росії та перспективи її повоєнного відновлення.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст й оригінальність публікацій несуть автори та їх наукові керівники.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2024

Карпук К. ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ.....	172
Клочко Т. П. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ І ФУНКЦІОНУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	176
Коваленко В. Д. МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ КОМПАНІЇ.....	178
Козуля С. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	181
Красиля Д. О. БІЗНЕС-МОДЕЛІ СУЧАСНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	183
Лісаченко Я. В. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	185
Лисенко Н. Ю. МАРКЕТИНГОВА СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	187
Луценко А. О. СПІВДІЯ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕНДЕНЦІЙ І МІНЛИВОСТІ ВАЛЮТНОГО КУРСУ В УКРАЇНІ	189
Mashkin E., Jovanovic M. ROMANIA'S TRANSITION FOR EVERYONE. FROM THE LOST DECADE TO THE SUCCESS THAT WAS POSSIBLE ...	192
Мельник Ю. В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	199
Морозова П. І. ФІНАНСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ ЗА РАХУНОК ІНОЗЕМНИХ ПАРТНЕРІВ	202
Нікітіна А. В. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ БІЗНЕС СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ МАРКЕТИНГОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	206
Олійник М. М. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СПОЖИВЧОГО ВИБОРУ ...	208
Осьмірко Я. О. ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	212
Прилуцька Т. Д. ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНИХ НАПРЯМІВ ІНВЕСТУВАННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ТА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	217
Ромаш Д. В. ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	221
Рощина К. Ю. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	224

Ромаш Дарія Володимирівна
Полтавський державний аграрний університет
факультет обліку та фінансів
3 курс, група ФБСС-32
Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування Бражник Л.В.

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сьогодні основним рушієм ринкової економіки є малий та середній бізнес, який сприяє створенню інноваційних проектів, забезпечує робочі місця та стимулює розвиток економіки.

Для суб'єктів малого підприємництва характерна більша гнучкість, динамічність та використання ресурсів з високою швидкістю. В той же час діяльність суб'єктів середнього підприємництва характеризуються вищим ступенем інноваційності. Однак успішна діяльність бізнесу часто залежить від доступу до фінансових ресурсів, які дозволяють створити умови для стабільного ведення бізнесу та успішної діяльності, забезпечуючи конкурентоспроможність на ринку.

Проблема доступу до фінансових ресурсів набула особливої актуальності в період коронавірусної кризи та військових дій російської федерації проти України, адже саме зараз малий бізнес зіштовхується із багатьма перепонами. Виділимо найбільш вагомі проблеми з якими зіштовхувались суб'єкти малого підприємництва на початок 2023 року: проблеми з постачанням електроенергії, води та тепла (68% опитаних підприємств); брак обігових коштів (16% опитаних підприємств); корупція та блокування податкових накладних (12%); зменшення попиту на продукцію або послуги (35%) [1]. Виходячи з цього постає питання необхідності виявлення фінансових інструментів для підтримки малого та середнього бізнесу.

Одним із таких інструментів є гранти для розвитку бізнесу. Державні, приватні та міжнародні організації створюють грантові програми для

стимулювання інноваційної діяльності та розвитку нових продуктів чи послуг. Дослідження свідчать про те, що відсоток використання українськими підприємцями європейських фінансових інструментів є досить низький, що може бути спричинено наступними факторами: неефективна підготовка проектних заявок відповідно до вимог грантодавців, через відсутність знань у сфері проектного менеджменту; недостатня проінформованість про програми підтримки бізнесу; порушення вимог законодавства при веденні бізнесу, що обмежує можливості вказати реальні дані у заявці; страх перед аудиторськими перевітками, тощо [2, с. 45-46]. Однак такі проблеми можна вирішувати шляхом створення спеціальних центрів, які будуть інформувати та допомагати у написанні проектних заявок та вирішенні інших ключових питань.

Наступним типом фінансових інструментів є урядові програми кредитування, тобто створення програм, які надають кредити з низькими процентними ставками. В Україні у структурі Міністерства фінансів України був створений Фонд розвитку підприємництва, який здійснює фінансову та супровідну підтримку суб'єктів малого та середнього бізнесу. Однією із програм, яку адмініструє цей фонд є Державна програма «Доступні кредити 5-7-9%». За допомогою кредитних гарантій, наданих державою через Фонд розвитку підприємництва, частина кредитного ризику покривається, що сприяє полегшеному отриманню банківських кредитів.

Наступним, відносно новим фінансовим інструментом є краудфандинг. Він дозволяє залучати фінансові ресурси від широкого кола громадськості через онлайн-платформи. Однак важливо зазначити, що такий інструмент не може використовуватись на регулярній основі, адже потребує створення цікавих, корисних проектів, які зацікавлять громадськість [3, с 116].

Ще одними, досить важливими фінансовими інструментами підтримки малого та середнього бізнесу є факторинг та лізинг, які дозволяють підприємствам забезпечити оборотні кошти та отримати доступ до обладнання без значних витрат. За словами директора департаменту малого та середнього бізнесу ГЛОБУС банку Оксани Шульги, у 2024 році ефективними

інструментами підтримки суб'єктів малого та середнього підприємництва будуть державні програми «Доступний факторинг» та «Доступний фінансовий лізинг 5,7,9%».

«Доступний факторинг» - це можливість для малих та середніх підприємств отримати незабезпечений кредит до 5 млн грн зі звільненням від сплати протягом 360 днів, за ставкою 13% на рік. Цей інструмент дозволяє підприємствам отримати необхідні оборотні кошти для збереження ліквідності, інвестування у власний розвиток та інші потреби.

Програма «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%»[4] призначена для того, щоб підприємці могли отримати лізингове фінансування для придбання сільськогосподарської техніки, комерційного транспорту та інших об'єктів із пільговими ставками. Умови програми передбачають, що держава відшкодуватиме частину базової ставки винагороди до 5, 7, або 11% щорічно.

Отже, як бачимо, існує низка фінансових інструментів, які можуть використовувати малий та середній бізнес, враховуючи свою стратегії розвитку та потреби. Необхідно постійно впроваджувати ефективні фінансові інструменти та удосконалювати систему фінансової підтримки на державному рівні, а також створювати умови, які б дали можливість залучати фінансові ресурси міжнародних фінансових організацій.

Список використаних джерел:

1. Черничко Т.В., Михайляк Г.В. Інструменти підтримки розвитку підприємств малого бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2023. №49. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2326/2249> (дата звернення 01.05.2024).
2. Матвеева А.В. Європейські фінансові інструменти підтримки МСП. *Економіко-правові проблеми розвитку та сприяння господарській діяльності в сучасних умовах*: зб. наук. пр. за матеріалами II Круглого столу. Харків, 2019. С. 42-48.
3. Бражник Л.В., Аранчій Д.С., Чоп В.С. Фінансові ресурси підприємства: управління та їх вплив на фінансовий стан. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. №5 (05). С. 115-120. URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/156> (дата звернення 01.05.2024).
4. У 2024 році ефективними інструментами підтримки малого та середнього бізнесу будуть програми «Доступний факторинг» та «Доступний фінансовий лізинг 5, 7, 9%». URL: <https://globusbank.com.ua/en/u-2024-rotsi-efektivnimi-instrumentami-pidtrimki-malogo-ta-serednogo-biznesu.html> (дата звернення 01.05.2024).

Наукове електронне видання

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ І
ПРАВА ХХІ СТОЛІТТЯ ОЧИМА МОЛОДІ***

МАТЕРІАЛИ

VIII Міжвузівської студентської наукової конференції

(16 травня 2024 року, м. Харків)

*Відповідальний за випуск:
канд. пед. наук, доцент **О. В. Мельникова***

Тези друкуються в авторській редакції

*Відповідальність за зміст і дотримання вимог академічної доброчесності
несуть автори та їх наукові керівники*

Ум. друк. арк. 19.52

Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Україна, 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 29.

Україна, 61002, Харків,
вул. Алчевських, 29
www.hnpu.edu.ua

